

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 375/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. Štefanom Slováčikom, Štefánikova trieda 33, Nitra, proti uzneseniu Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 18 T 114/2020 z 25. novembra 2020 a jeho postupu v tomto konaní a proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 3 Tos 215/2020 z 2. decembra 2020 a jeho postupu v tomto konaní takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 22. decembra 2020 domáha vyslovenia porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutými postupmi a uzneseniami všeobecných súdov. Sťažovateľ navrhuje tiež zrušiť napadnuté uznesenia a prepustiť sťažovateľa z väzby na slobodu.

2. Uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi. Sťažovateľ bol uznesením sudcu pre prípravné konanie zo 7. augusta 2020 vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku.

3. Sťažovateľ žiadosťou zo 14. novembra 2020 žiadal o prepustenie z väzby na slobodu s odôvodnením, že dôvody väzby neexistujú, poukázal na to, že podpisy na listinách na čl. 224 – 227, a to poučení a zápisnici o vydaní veci, nie sú jeho.
4. K útekovej väzbe uviedol, že tento nie je daný, pretože má trvalé bydlisko, brigádne pracuje a vedie usporiadaný život.
5. K preventívnej väzbe uviedol, že nie sú dané konkrétne skutočnosti ako dôvod preventívnej väzby.
6. Okresný súd Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) rozhodoval 25. novembra 2020 o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby a zároveň skúmal, či trvajú dôvody väzby, keďže na sťažovateľa bola 11. novembra 2020 podaná obžaloba pre rovnaký trestný čin, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie.
7. Okresný súd uznesením č. k. 18T/114/2020 z 25. novembra 2020 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) rozhodol o ponechaní sťažovateľa vo väzbe z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku (úteková väzba) a podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (preventívna väzba).
8. Dôvody tzv. útekovej väzby sú podľa okresného súdu dané tým, že sťažovateľovi hrozí trest odňatia slobody vo výške 10 – 15 rokov, nebýva v mieste trvalého bydliska, bez prihlásenia sa zdržiava u priateľky, s ktorou je podľa jeho vyjadrenia tri mesiace, naposledy bol zamestnaný v marci až novembri 2019, keď zarábala mesačne 31 eur až 131 eur, a teda nemá žiadny stály príjem.
9. Dôvody tzv. preventívnej väzby sú podľa okresného súdu dané tým, že sťažovateľ je dlhodobo bez práce a predajom drog od marca 2020 si zabezpečuje prostriedky na živobytie.
10. Okresný súd k možnosti nahradiť väzbu miernejšími prostriedkami uviedol, že vzhľadom na to, že ide o obzvlášť závažný zločin, nie sú dané výnimočné okolnosti, ktoré by odôvodňovali možnosť nahradenia väzby inými procesnými opatreniami.
11. O sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu rozhodol krajský súd uznesením č. k. 3Tos/215/2020 z 2. decembra 2020 tak, že jeho sťažnosť zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V odôvodnení uviedol, že odkazuje a poukazuje na právne úvahy okresného súdu v jeho uznesení a nepovažuje za potrebné ich podrobnejšie rozvádzať.
12. Zároveň uviedol, že nezistil výnimočné okolnosti prípadu, ktoré by odôvodňovali možnosť nahradiť väzbu sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka.

II.

Argumentácia sťažovateľa

13. Sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že ihneď po vyhlásení uznesenia okresného súdu proti nemu zahlásil sťažnosť, ktorú dodatočne odôvodnil 3. decembra 2020, pričom v odôvodnení sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu sťažovateľ poukázal na vážne chyby konania, ktoré súviseli nielen s tým, že súd nedostatočne odôvodnil výrok o nenahradení väzby ponúkanou zárukou a dohľadom probačného a mediačného úradníka, na to, že v rámci vyjadrenia Okresnej prokuratúry Dunajská Streda z 19. novembra 2020 prokurátor konštatoval iba dôvod preventívnej väzby, na to, že neexistuje dôvodná obava nasvedčujúca tomu, že bude pokračovať v trestnej činnosti, resp. dokoná

restný čin, a že samotné vedenie restného stíhania pre restný čin, pre ktorý v prípade uznania viny hrozí vysoký rest odňatia slobody, nemôže byť dôvodom na jeho ponechanie vo väzbe a na jeho ďalšie držanie v nej, hrozba vysokého restu musí byť spojená s ďalšími konkrétnymi skutočnosťami, ktoré reálne opodstatňujú záver, že ujde alebo sa bude skrývať, aby som sa vyhol restnému stíhaniu, nie sú dané konkrétne skutočnosti odôvodňujúce predpoklad, že bude pokračovať v restnej činnosti alebo dokoná restný čin, musia byť zase jednoznačne dané, existujúce a konkrétne označené, čo v danom prípade nie sú. Poukázal na to, že sudca pre prípravné konanie sa vo svojom rozhodnutí opomenul vysporiadať sa skutočnosťami svedčiacimi v jeho prospech a svoje rozhodnutie založil výlučne na konštatovaní tých skutočností, ktoré svedčia v jeho neprospech, a tiež na to, že podpisy na listinách č. 1. 224 – 227 (poučenie z 5. augusta 2020 a zápisnica o vydaní veci z 5. augusta 2020) nie sú jeho podpismi, a preto navrhol túto skutočnosť preveriť znaleckým posudkom z oblasti písomznanectva, čo však vyšetrovateľ Policajného zboru zamietol. Namietol zákonnosť ďalších vo veci vykonaných dôkazov a naň nadväzujúce procesné úkony považuje za nezákonné a vyjadril presvedčenie, že súd nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnil dôvodnú obavu, že bude pokračovať v páchaní restnej činnosti, resp. že ujde alebo sa budem skrývať.

14. Následne sťažovateľ uvádza, že o jeho sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu bolo rozhodnuté napadnutým uznesením krajského súdu, ktorý jeho sťažnosť zamietol aj z dôvodu, že jeho obhajca bližšie písomne nezdôvodnil zahlásenú sťažnosť. Sťažovateľ ďalej uvádza, že sudca po rozhodovaní o väzbe uviedol, že spisový materiál ihneď zasiela krajskému súdu na rozhodnutie a jeho obhajca napriek tomu, že mu súd neposkytol žiadnu lehotu na písomné zdôvodnenie zahlásenej sťažnosti, bezodkladne zaslal jej odôvodnenie už priamo na krajský súd. Ani odvolací súd nereflektoval na ním opakované výhrady týkajúce sa postupu príslušníkov polície k jeho námietkam vzťahujúcim sa na podpísanie, resp. nepodpísanie listín č. 1. 224 – 227.

15. Podľa sťažovateľa okresný súd a ani krajský súd absolútne nevyhodnotili jeho dôvody, pre ktoré namietal zákonnosť jeho držania vo väzbe a tiež samotné vyjadrenie prokurátora z 19. novembra 2020, v ktorom uviedol danosť dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Restného poriadku, a dôvodmi, ktoré uvádzal na výsluchu, ktorého predmetom bolo rozhodovanie o väzbe po podaní obžaloby, čím porušili ním uvedené práva.

16. V závere sťažnosti sťažovateľ uviedol, že doteraz vykonané dôkazy dostatočne nepodporujú podanú obžalobu. Argumentácia súdu týkajúca sa preventívnej a útekovej väzby nereflektuje na aktuálnu dôkaznú situáciu, ktorá vyplynula z doterajšieho priebehu vykonaných vyšetrovacích úkonov a výsluchu, ktorého predmetom bolo rozhodovanie po podaní obžaloby.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

17. Sťažovateľ je v konaní zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom v zmysle § 34 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením a postupom okresného súdu:

18. V čl. 127 ods. 1 ústavy zakotvený princíp subsidiarity znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

19. Proti uzneseniu okresného súdu bol prípustný riadny opravný prostriedok, a to sťažnosť podľa § 185 Trestného poriadku, o čom sťažovateľ vedel, tento využil a krajský súd o ňom rozhodol.

20. Vzhľadom na uvedené ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa postupom okresného súdu podľa čl. 50 ods. 3 ústavy:

21. Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na obhajobu, ku ktorému malo dôjsť tým, že mu nebola poskytnutá dostatočná lehota na písomné odôvodnenie sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že zo skutkového stavu, tak ako ho sťažovateľ v svojej sťažnosti popisuje, nie je možné dospieť k záveru, že k namietanému porušeniu sťažovateľom uvedeného základného práva došlo. O tom, že spis bude predložený krajskému súdu na rozhodnutie bezprostredne po skončení výsluchu 25. novembra 2020, mal sťažovateľ a jeho obhajca vedomosť, pretože podľa sťažovateľa im táto skutočnosť bola sudcom oznámená. Zo sťažnosti nevyplýva, že by sťažovateľ, resp. jeho obhajca žiadali o poskytnutie lehoty na písomné odôvodnenie sťažnosti, resp. že by tento postup súdu namietali, a to či už bezprostredne do zápisnice o výsluchu alebo písomne podaním adresovaným či už okresnému súdu alebo krajskému súdu. Táto skutočnosť nevyplýva ani z písomného odôvodnenia sťažnosti, ktorú sťažovateľ ústavnému súdu predložil.

22. Ústavný súd súhlasí so sťažovateľom, že pre účely zachovania práva na obhajobu je potrebné poskytnúť primeranú lehodu na písomné odôvodnenie sťažnosti, ktorá bola podaná bezprostredne po vyhlásení uznesenia súdu, ktorým sa žiadosť o prepustenie z väzby zamietla. Avšak zároveň je potrebné uviesť, že ak sťažovateľ, resp. jeho obhajca napriek vedomosti o tom, že spis bude predložený na krajský súd ihneď, o poskytnutie primeranej lehoty nepožiadala, potom k záveru o porušení jeho práva na obhajobu nemožno dospieť.

23. Navyše, je potrebné skonštatovať, že písomné dôvody sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu, tak ako ich formuloval sťažovateľ, hodnotí ústavný súd ako také, ktoré sú iba opakovaním skutočností obsiahnutými v žiadosti o prepustenie z väzby, avšak vôbec nimi nereaguje

na konkrétne dôvody, na základe ktorých okresný súd dospel k záveru o dôvodoch preventívnej a útekovej väzby sťažovateľa.

24. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením a postupom krajského súdu:

25. Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane konštatoval (napr. I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, I. ÚS 113/05, II. ÚS 151/09, II. ÚS 311/2013, IV. ÚS 444/2013, IV. ÚS 444/2013), že čl. 46 ods. 1 ústavy je všeobecným ustanovením, ktoré upravuje základné právo na súdnu ochranu, a to vo vzťahu ku konaniu vo veci samej, a nevzťahuje sa na konanie o väzbe, na ktoré je aplikovateľný čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktorý je vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy v pomere špeciality a sú v ňom implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

26. Obdobne vo vzťahu k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu ústavný súd pripomína, že označené ustanovenie je z vecného hľadiska (*ratione materiae*) v trestných veciach aplikovateľné v zásade len na rozhodovanie vo veci samej (rozhodovanie o vine a treste, t. j. trestnom obvinení) a nevzťahuje sa v plnom rozsahu na rozhodovanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, z hľadiska väčšiny procesných záruk poskytnutých osobe nachádzajúcej sa vo väzbe prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na osobnú slobodu a bezpečnosť (m. m. napr. I. ÚS 256/07, II. ÚS 15/05, III. ÚS 272/03, IV. ÚS 65/05). Tento právny názor vychádza z rešpektovania rozhodovacej praxe Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), v zmysle ktorej sa osobná sloboda chráni v zásade prostredníctvom čl. 5 dohovoru, a to najmä pokiaľ ide o zákonnosť väzby vrátane otázky, či k takémuto zbaveniu slobody došlo v súlade so zákonom upraveným postupom (čl. 5 ods. 1 dohovoru), pritom súčasťou záruk vyvoditeľných z čl. 5 dohovoru je aj ochrana práva jednotlivca na primeranú dĺžku väzby v zmysle požiadavky, aby väzba nebola predĺžovaná nad primeranú lehotu a aby nedochádzalo v postupe príslušných orgánov počas trvania väzby k zbytočným prietahom (čl. 5 ods. 3 dohovoru), ako aj ochrana práva jednotlivca domáhať sa periodického prieskumu zákonnosti väzby a žiadať o prepustenie na slobodu, o ktorom musí byť rozhodnuté urýchlene (čl. 5 ods. 4 dohovoru; k uvedenému pozri napr. *Khudoyorov v. Rusko*, č. 6847/02, rozsudok ESLP z 8. 11. 2005, body 124 – 125, 172 – 174 a 193; *Öcalan v. Turecko*, č. 46221/99, rozsudok Veľkej komory ESLP z 12. 5. 2005, body 83 – 84 a 103; *Khudobin v. Rusko*, č. 59696/00, rozsudok ESLP z 26. 10. 2006, body 103 a 115). Uvedené síce nevylučuje, aby v odôvodnených prípadoch bolo možné aplikovať aj také procesné garancie, ktoré svojou povahou sú podradené pod čl. 6 dohovoru, ich využitie však prichádza do úvahy iba primerane (*mutatis mutandis*) s prihliadnutím na osobitosti konania o pozbavení osobnej slobody (*Trepashkin v. Rusko*, č. 2, rozsudok, 16. 12. 2010, č. 14248/05, § 148). O takéto okolnosti však v prejednávanej veci podľa názoru ústavného súdu nejde.

27. Ústavný súd, viazaný návrhom na rozhodnutie (§ 45 zákona o ústavnom súde), v tomto prípade konštatuje, že sťažovateľ namieta porušenie práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, na ktoré sa ním označené články ústavy a dohovoru vecne nevzťahujú. Keďže neexistuje žiadna vecná súvislosť medzi rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením označených článkov ústavy a dohovoru, ústavná sťažnosť sťažovateľa je v tejto časti zjavne neopodstatnená, a preto ju ústavný súd z tohto dôvodu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.4. K namietanému porušeniu práva sťažovateľa podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru uznesením a postupom krajského súdu:

28. Pokiaľ sťažovateľ odôvodňuje namietané porušenie ním uvedených práv tým, že sa všeobecné súdy nevysporiadali s dôvodmi, ktorými namieta nezákonnosť väzby, ústavný súd uvádza, že zo žiadosti o prepustenie z väzby vyplýva iba to, že podľa sťažovateľa neexistujú konkrétne skutočnosti ako dôvody preventívnej väzby a že dôvody útekovvej väzby nie sú dané, pretože má trvalé bydlisko, brigádne pracuje a vedie usporiadaný život.

29. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd sa s týmito tvrdeniami sťažovateľa vysporiadal ústavne akceptovateľným spôsobom, keď uviedol konkrétne skutočnosti ako dôvody preventívnej a útekovvej väzby tak, ako na nich ústavný súd už poukázal.

30. Nemožno sa preto stotožniť s tvrdením sťažovateľa, že sa „*dôvodmi nezákonnosti držania vo väzbe*“ všeobecné súdy nezaoberali.

31. Ústavný súd odkazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí súdu prvého a druhého stupňa nie je možné posudzovať izolovane, ale ako jeden celok. Preto v prípade, ak krajský súd odkázal na ústavne akceptovateľné odôvodnenie uznesenia okresného súdu, potom nie je na mieste konštatovanie o porušení uvedených práv sťažovateľa.

32. Pokiaľ sťažovateľ tvrdí, že sa všeobecné súdy nevysporiadali s jeho tvrdením o tom, že podpisy na listinách č. I. 224 – 227 nie sú jeho, a preto všetky na nich nadväzujúce dôkazy sú nezákonné, ústavný súd konštatuje, že v prípade, že je toto tvrdenie pravdivé, bude povinnosťou súdu sa ním v ďalšom konaní zaoberať a s námietkami sťažovateľa sa vysporiadať. Avšak táto skutočnosť vzhľadom na absenciu príčinnej súvislosti medzi týmto nedostatkom a dôvodmi väzby, ktoré uvádzajú všeobecné súdy, nemôže viesť k vysloveniu porušenia sťažovateľom uvedených práv. Ústavný súd je rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania viazaný. Ak teda sťažovateľ uviedol v ústavnej sťažnosti takéto tvrdenia, bolo jeho povinnosťou, aby v ústavnej sťažnosti uviedol konkrétne dôkazy, ktoré sú podľa neho nezákonné v dôsledku nezákonnosti uvedených listín, a následne aj odôvodniť príčinnú súvislosť medzi podľa sťažovateľa nezákonnými dôkazmi a ním tvrdenou nezákonnosťou väzby tak, aby ústavný súd mal možnosť jeho námietky posúdiť. Iba všeobecné tvrdenie o nezákonnosti dôkazov nemôže viesť ani k záverom nezákonnosti väzby, ani k vysloveniu porušenia uvedených práv sťažovateľa.

33. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

34. V závere ústavný súd uvádza, že plnomocenstvo na zastupovanie sťažovateľa priložené k ústavnej sťažnosti nespĺňa náležitosti vyžadované ustanovením § 43 ods. 3 zákona o ústavnom

súde. Avšak vzhľadom na dôvody, pre ktoré bola ústavná sťažnosť odmietnutá, nepovažoval ústavný súd za potrebné sťažovateľa, resp. jeho právneho zástupcu na predloženie relevantného plnomocenstva vyzývať.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. júna 2021

Robert Šorl
predseda senátu